

LAUDATIO Josep B. Peiró, catedràtic de Pintura de la Universitat Politècnica de València

Nadie es alguien, un solo hombre inmortal es todos los hombres.” Jorge Luis Borges.

Aquesta suggeridora cita de Jorge Luis Borges –un escriptor visionari malgrat la seua ceguesa, o potser gràcies a aquesta– pot servir per a presentar una figura que no necessita presentació i les cançons, la veu, la personalitat de la qual han sigut de ben segur alguna vegada nostres, de tots i cadascun de vostès, d’u mateix. Que aquestes paraules inicials servisquen, doncs, per a emfatitzar aquell procés d’identificació inherent al fet artístic que ens permet establir una connexió no tant màgica com medul·lar amb determinats autors, gràcies a les obres que aquests ens han deixat alguna vegada en un temps que cessa d’existir com a passat i esdevé un etern present. “Un temps que ja és un poc nostre”, com precisament va cantar aquest trobador de veritats i emocions universals.

Ens trobem en un fòrum decididament acadèmic, universitari, en el qual la paraula *universal* ressona més enllà dels incomptables individus que han begut en aquesta font de sabers i sabors per a tots els públics i gustos. Universalitat que sorgeix de la unitat i troba en la diversitat les manifestacions definitives que són la major i millor justificació per a enfortir aquella unitat que tot ho sosté i ho estructura. Des d’aquesta perspectiva, m’atreviré a assenyalar tres moments autobiogràfics, tres instants d’aquell temps viscut que és experiència transformadora. Especialment el primer, en plena adolescència–l’avantsala de la joventut–, que va coincidir amb un context social de transició democràtica que suposà un substrat comú en el qual van créixer, adobades, les il·lusions i les professions de molts dels qui som ací i ara.

L’any 1975 ens situa a la capital de la Safor, a Gandia, en un vuitè pis amb ascensor que afortunadament funcionava tant de dia com de nit. Les cançons de Raimon contingudes en un LP amb una impressionant portada de Tàpies (*Per destruir aquell qui l’ha desert*) sonaven una vegada i una altra, i omplien de bellesa poètica i musical la modesta sala d’estar en la qual el tocadiscos de les meues germanes majors convivia amb la màquina de cosir materna. Llavors desconeixia qui era el Comte de Lautréamont i la seua arxiconeguda cita “bell com la trobada fortuïta, sobre una taula de dissecció, d’una màquina de cosir i un paraigua”; tampoc no coneixia els orígens surrealistes del famós pintor català, ni que la vida m’havia de portar pel món de la pintura i l’estudi de les belles arts. Això sí, cada dia escoltava una vegada i una altra, fins a aprendre-les de memòria, les cançons de Raimon, en les quals aquest posava música i veu als poemes de clàssics com Ausiàs March o Jordi de Sant Jordi, o de contemporanis com Salvador Espriu, al costat de cançons de la seua pròpia mà, cançons totes aquestes que van marcar la meua joventut i la d’algunes generacions prèvies o posteriors. *Veles e vents, Indesinenter, Societat de consum, De nit a casa, junts, Sobre la pau...* Temes d’ahir i d’avui, com l’amor i la mort, el poder i els diners, temes intimistes i col·lectius, d’un i de tothom... però també temes de rebel·lió i de lluita. Versos curts i intensos, directes i profunds, commovedors i colpidors, que ens convidaven tant a la reflexió com a l’acció. Temps i vents de renovació i de canvi que recorrien la societat espanyola i que van tenir en Raimon un dels precursors i els màxims exponents. De fet, cal remuntar-se fins a l’any 1959 per a assistir a la composició per Raimon d’*Al vent*, una de les cançons que es van convertir ràpidament en l’himne de la joventut d’una època, en tot un cant de cerca i de llibertat que va saber connectar amb un imaginari col·lectiu necessitat de símbols que feren visible les seues més íntimes aspiracions individuals.

Precisament *Al vent* és el detonant que assenyala el segon moment d’aquesta breu presentació que tracta de sincronitzar el passat compartit que tantes vegades rebrota en el present.

Molts hem sigut coprotagonistes anònims sobre aquest teló de fons musical i existencial, teixit amb la tenacitat constant i la voluntat crítica i inconforme de Raimon.

El 50 aniversari de la composició d'una cançó tan emblemàtica animà l'equip de l'Àrea de Promoció i Normalització Lingüística d'aquesta Universitat, amb Pepe Meseguer al capdavant, a plantejar, en col·laboració amb l'Àrea d'Activitats Culturals dirigida en aquell temps per Carlos Plasencia, la realització d'una sèrie d'activitats centrades en la Setmana per la Llengua, que van tenir en un concert i una exposició els actes més significatius. Es pretenia així, des del Vicerectorat de Cultura, retre un modest homenatge a una figura que havia estat tan present en el nostre imaginari musical i ideològic com absent del panorama físic d'actuacions i concerts; en definitiva, es tractava de conjurar la maledicció secular de *Ningú no és profeta a la seua terra*, gràcies al magnífic treball en equip que es va fer llavors. Encara avui es pot accedir, mitjançant l'entrada Raimon UPV, a bona part de l'interessant material gràfic, documental i audiovisual que es va aconseguir reunir i presentar al públic valencià. La reedició d'un assaig de Joan Fuster sobre el cantautor xatívi, l'exposició i el concert, i fins i tot l'edició d'un CD de diversos grups i cantants que li retien homenatge versionant les seues cançons... La paraula, la imatge, la veu es van donar la mà amb emocionada complicitat per trencar amb entusiasme una llança a favor de qui, des de la distància geogràfica, no havia deixat d'aproximar-nos a un pensament obert a conèixer les coses fins al fons, crític amb les imposicions, defensor de la llibertat i la pluralitat... Trets de permanència indeleble en Raimon i que també haurien d'estar presents en l'esperit universitari.

No cal dir que aquestes iniciatives van trobar un acolliment excel·lent i una àmplia repercussió. En certa mesura, gosaria afirmar que van suposar un cert punt d'inflexió en el reconeixement públic de la trajectòria d'aquest cantautor fonamental de la cultura i la llengua catalanes. Una vegada més, el vent de la seua cançó conferia nous aires i nova empena a una societat que acabava d'entrar en una crisi de proporcions desconegudes, en la qual encara estem immersos avui, sense calibrar l'abast de les conseqüències d'aquesta.

El tercer moment ens porta inexorablement al present, a aquest acte en el qual la Xarxa Vives d'Universitats tanca el curs acadèmic lliurant les medalles d'honor de la institució a rellevants personatges de la ciència i la cultura. Fa unes setmanes vaig rebre una trucada per a proposar-me fer la *laudatio* de Raimon, proposta que vaig acceptar tan encantat com honrat. Diuen que on n'hi ha dos n'hi ha tres, i sincerament mai no m'havia imaginat que tindria l'oportunitat d'expressar en veu alta la profunda gratitud i l'enorme respecte que sent per Raimon. Aquell jove de catorze anys mai no es va imaginar, ni tan sols en algun dels seus somnis estivals, que temps després et coneixeria i tindria ocasió de parlar amb tu, d'estar a ta casa, de compartir taula, de catalitzar fins i tot un ben merescut reconeixement universitari fa set anys (sembla que va ser ahir) i de ser ara ací, anticipant unes paraules teues que sens dubte no mereixen més retard per part meua.

Gràcies, Raimon, per les teues cançons, per aquestes lletres que han sigut nostres, que van marcar la nostra història. Gràcies, Raimon, pel teu sentit crític, tan necessari en aquests temps marcats pel conformisme i la resignació. Gràcies, Raimon, per la teua rebel·lia anhelant d'un futur diferent. Gràcies, Raimon, per la teua generositat, per ser una mica tots nosaltres.

Gràcies, moltes gràcies.

Joan B. Peiró López
Catedràtic de Pintura
Universitat Politècnica de València